ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ —БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 8, 1976 No. 166. VOL. LXXXIII

Українці Вінніпеґу демонстрували проти потурання совєтському злодійству

Вінніпеґ („Поступ") — У Вінніпеґській „Арт Ґалерії" відбувається від 13 серпня до 26 вересня ц. р. большевицька виставка образів з Ленінґрадського музею. Большевики домоглися від Манітобського уряду схвалення закону („Бил 56"), що ніхто з приватних осіб, ані установ не буде доказувати, що деякі образи з крадені. Манітобський уряд заґарантував большевикам у цій справі відшкодування на суму 35 мільйонів долярів. Проти схвалення цього „Биллу 56" були деякі консервативні посли, як теж Комітет Українців Канади (КУК) і Відділ Антибольшевицького Бльоку Народів під проводом о. Семена Іжика, який вніс протест на письмі до Провінційного уряду Манітоби, як теж виступав на телевізії СіБіСі. На жаль, закон ввійшов у силу приватним голосуванням (по совісті) послів у відношенні 35 до 14. Вінніпеґська „Арт Ґалерія" за цю виставку большевикам має заплатити около 90,000 дол. Вступ на виставу від особи є по три доляри.

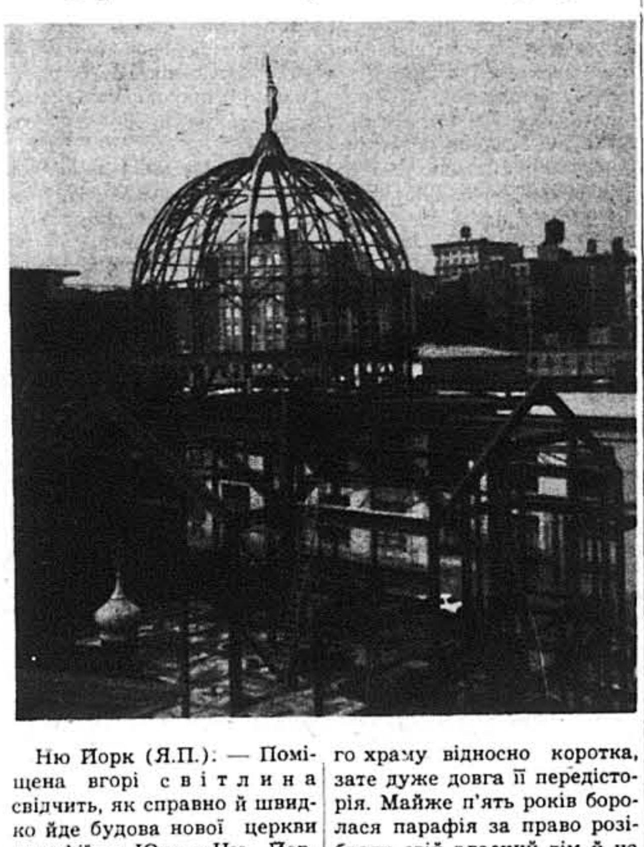
Проти цієї виставки першу демонстрацію, 13 серпня, влаштувала жидівська група т. зв. 35, домагаючись виїзду свого художника з ССCP до Ізраїля.

Відділ АБН і Організації Визвольного Фронту (ЛВУ, ОЖ ЛВУ, О. СУМ, УПА, Інститут) влаштували велику демонстрацію в четвер, 26 серпня, під Вінніпеґською „Арт Ґалерією" від години сьомої до дев'ятої ввечорі. Багато було транспарентів, на яких виділи між іншими такі написи: „Звільніть Валентина Мороза", „Большевики замордували Аллу Горську", „Ми є проти культ обміну", „Покажіть світові свої концтабори!" Ленін — обманював, Сталін мордував, Брежнєв — тортурує", „Воля Україні!" і подібне. Був транспарент, на якому було зображено, як серп і молот розбиває церкви.

Крім транспарентів роздавано летючки в англійській мові. Були представники, преси, радіо і телевізії. Радіо СіБіСі, як теж радіо СіДжейОвБі і англомовний щоденник „Вінніпеґ Трибюн" перевели інтерв'ю з о. Іжиком, головою АБН, який заявив, що: „ми не демонструємо проти образів, як таких, ані проти відвідувачів, але ми протестуємо проти „Биллу 56", бо якби большевики мали „чисті руки", то вони не домагалися б цього забезпечення від нашого уряду, каже пословиця „на злодії шапка горить". Большевики знищили наші Церкви, зрабували іконостас в Космачі, через те арештували Валентина Мороза, який став в обороні церковних цінноців, знищили вітраж „Пророк", а художницю Аллу Горську замордували . . ."

Ця демонстрація була показана на державній телевізії СіБіСі у вечірніх новинках, говорено про неї в радіо і був допис у „Вінніпеґ Трибюн", де було сказано, що мимо великої рощевої бурі, українці демонстрували, бо тільки 20 хвилин була погода, а дві години був зливний дощ. Але демонстрація була успішна.

Закінчено залізну структуру церкви св. Юра в Ню Йорку

Ню Йорк (Я.П.): — Поміщена вгорі світлина свідчить, як справно й швидко йде будова нової церкви парафії св. Юра в Ню Йорку. Вже завершено залізну, чи радше сталеву структуру церкви по саму центральну баню і майстри під цю пору покривають її спеціяльними плитами. Опісля прийдуть роботи цементові, мулярські й обкладання нижчої частини церкви ґранітом, а обрамування дверей і вікон білим каменем. Гармонія споріднених красок ґраніту, яснішої за ґраніт цегли та ясного каменя, побіч мозаїк і вітражів, а далі вірність засадам візантійського стилю й творче, мистецьке зусилля архітекта Аполінарія Осадци, має дати в сумі цінний, оригінальний зразок традиційного українського церковного будівництва, на який великий Ню Йорк, а зокрема парафія св. Юра жде три четверти століття.

Історія будови цього нового храму відносно коротка, зате дуже довга її передісторія. Майже п'ять років боролася парафія за право розібрати свій власний дім й на його місці побудувати церкву. Ця неймовірна історія закінчилася останнього дня грудня минулого року й в перших днях цього року приступлено до розбірки двох церковних домів. 28 березня 1976 р. поблагословлено площу та посвячено хрест на місці, де сьогодні стоїть зруб церкви, й кілька днів пізніше, 2 квітня, зачато будову, яка має бути закінчена з кінцем липня 1977 р. Так зійшлася ця нова будова зі славним 200-річчям ЗСА й зі 100-літтям масового поселення в них українців.

Від квітня до серпня тільки п'ять місяців, час, як на таку особливу будову, як візантійська церква, недовгий. За той час доведено цю будівлю до самої бані й вже в найближчих днях ростимуть *(Закінчення на стор. 4-ій)*

ПРОФ. Д-Р БОГДАН ГНАТЮК ДАЛЬШЕ ОЧОЛЮЄ ОДВУ

Проф. д-р Богдан Гнатюк

Лігайтон, Па. — З кінцем минулого довшого кінця тижня, зв'язаного зі Святом Праці, тут на оселі ім. Олега Ольжича відбувся з'їзд Організації Державного Відродження України, в якому взяло участь біля 80 умандатованих делеґатів та який в результаті сбрав нову Центральну Управу, яку знову очолив проф. д-р Богдан Гнатюк. Рівночасно відбулася тут ще конференція Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево" і „Золотого Хреста" та з'їзд Українського Визвольного Фонду. Подробиці цих з'їздів і конференцій та їх вислідів і рішень будуть подані в чергових числах „Свободи".

Д-Р Р. ДРАЖНЬОВСЬКИЙ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ Б-ВА ДИВІЗІЙНИКІВ

Ґлен Спей, Н.Й. (О. Л-ий). — Тут на оселі „Верховина" відбувся в днях 4 і 5 вересня 5-ий Світовий Делеґатський З'їзд Братства кол. Вояків Першої Української Дивізії УНАрмії, на якому переобрано на голову управи Братства на слідуючу трирічну каденцію д-ра Романа Дражньовського з Ню Йорку.

Нарадами з'їзду, в якому взяло участь 85 умандатованих делеґатів із крайових управ і станиць Братства з Австралії, Арґентини, ЗСА, Канади і Німеччини та понад 100 колишніх дивізійників з дружинами, проводила президія в складі: Мирослав Пігус (Канада) — предсідник, проф. Іван Телюк (ЗСА), — заступник предсідника, та секретарі, Роман Колісник (Канада) і Лев Кусяка (ЗСА).

Після звітів голови і членів управи про пророблену працю на протязі останніх трьох років та вичерпної дискусії, на пропозицію Контрольної комісії, очолюваної д-ром Мирославом Малецьким з Канади, з'їзд уділив уступаючій управі абсолюторію з признанням та обрав одноголосно нову упаву на чолі з д-ром Р. Дражньовським.

Колишній головнокомандуючий УНАрмії, ген. Павло Шандрук, не міг особисто прибути на з'їзд з уваги на недугу і надіслав свій вояцький привіт. Наспіло також багато привітів від різних комбатантських та громадських організацій.

В часі перерви нюйоркська станиця дивізійників, під проводом Романа Данилюка, яка була господарем з'їзду та усіх розвагових програм, гостила делеґатів перекускою.

З'їзд намітив плян праці на трирічну каденцію та схвалив відповідні резолюції.

Наради закінчилися одно-хвилинною мовчанкою в пам'ять поляглих в боях та пізніше померлих вояків Дивізії і відспіванням національного гимну „Ще не вмерла".

В неділю, 5-го вересня, делеґати взяли участь в панахиді за поляглих вояків Української Дивізії, що її відправив біля могили-пам'ятника о. Іван Терлецький, адміністратор церкви св. Володимира в Ґлен Спей.

МИСТЕЦЬКІ ІМПРЕЗИ І СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ ТА ТОВАРИСЬКІ ЗУСТРІЧІ І ЗАБАВИ БУЛИ ГОЛОВНИМИ АТРАКЦІЯМИ НА СОЮЗІВЦІ ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ

Союзівка (з. с.). — Різноманітними культурно-розваговими імпрезами, плавацькими і тенісовими змаганнями та гарною, ранньоосінньою погодою гостила ця оселя УНСоюзу біля 5,000 відвідувачів від п'ятниці до понеділка, 3 - 6 вересня, які, користаючи з останнього в літньому сезоні довгого вікенду з нагоди Свята праці, прибули сюди з різних закутків Америки і Канади. Сотні автобусів — майже всі з українськими синьожовтими позначеннями — дослівно обложили Союзівку вже в п'ятницю увечорі, прибувши на першу із трьох забав під час цього вікенду. На всіх імпрезах переважала молодь, як в ролі виконавців різних програм, так і серед глядачів. Помітним, як і в минулих двох роках, був зворот серед молоді до елеґантних вечірніх одягів в контрасті до колись популярних буденних „джінсів" і обов'язково поплямлених верхніх сорочок. Не менш помітним явищем було, за малими вийнятками, бажання молодих людей прислухатись, танцювати і співати виключно українські пісні, гомін яких лунав через чотири дні в цьому закутку Кетскильських гір.

Вперше від кількох років травники Союзівки були заповнені глядачами вже в п'ятницю по полудні, які приглядалися елімінаційним змаганням крайових тенісових першенств Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК) за нагороди УНСоюзу, „Свободи", „Українського Тижневика" і Союзівки. Сотні глядачів скружили басейн Союзівки в суботу, 4-го вересня, допінґуючи своїх фаворизованих атлетів під час крайових плавацьких змагань, в яких взяло участь рекордове число (93) змагунів.

У вечірніх годинах в суботу і неділю , 4-го і 5-го вщерть виповнена гістьми йону „Веселка" була вщерть виповнена гостями і відвідувачами, які насолоджувалися високомистецькими програмами. В суботу увечорі виконавцями програми були: бас - баритон Метрополітальної Опери в Ню Йорку Андрій Добрянський, піяніст Тома Гриньків і гуморист Володимир Ґентіш. Заповіджений раніше виступ вокального дівочого тріо „Ластівка" з Торонта не відбувся з уваги на недиспозицію одної із співачок.

В неділю увечорі, учасники першої Музичної Школи на Союзівці, у співпраці з працівниками постави- *(Закінчення на стор. 4-ій)*

УКРАЇНЦІ КАНАДИ МАНІФЕСТУЮТЬ В ОБОРОНІ ВІРИ І ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

Вінніпеґ (КУК). — Наспіли повідомлення з терену про успішну підготовку масових маніфестацій в Обороні Віри і Христової Церкви в Україні по всіх українських центрах Канади. У Вінніпеґу 30 серпня 1976 Екзекутива Централі КУК разом з представниками Українських Церков узгіднила текст меморандуму, який буде представлений прем'єр - міністрові П. Е. Трудо. На тому ж засіданні узгіднено всі точки співпраці Церков з Централею і Відділами КУК на місцях.

Дня 3 жовтня ц. р. на Всеканадській Маніфестації у Вінніпеґу доповідь про переслідування релігії в Україні виголосить в англійській мові о. проф. М. Бурдо в Англії, а сенатор П. Юзик з Оттави буде промовляти в українській мові про топтання прав людини в Україні під совєтським режимом. Крім виступу у Вінніпеґу, о. проф. Бурдо відвідає Оттаву, Торонто, Едмонтон і Монтреяль, де він виголосить відповідні доповіді, як знавець справи релігії і положення Церков в країнах під комуністичними режимами.

Передбачається, що у Вінніпеґу у маніфестації візьме участь біля 2,500 людей. Масові маніфестації на 26 ц. м. підготовляється в Торонті, Едмонтоні та всіх більших українських центрах Канади. В Оттаві маніфестація відбудеться вже в п'ятницю 24 вересня ц. р. Понад 30 українських парафій і організацій Вінніпеґу зложать під Кенотафою вінки, присвячені героям і жертвам оборони Віри Христової Церкви в Україні.

Соборні Молебні, за текстом узгідненим Ієрархами Українських Церков, будуть відправлені нашими Владиками Митрополитами, Архиєпископами, Єпископами та Духовенством Української Католицької, Української Греко - Православної і Українських Євангельських Церков в цілій Канаді. Текст того Соборного Молебня можна замовляти через Церкви або Централю КУК за зворотом коштів друку по 1.00 дол. за примірник.

БІЛЯ 13,000 ОСІБ, В ТОМУ 1,117 УНІФОРМОВАНИХ СУМІВЦІВ, ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ВСЕАМЕРИКАНСЬКОМУ ЗДВИЗІ СУМА

Елленвілл, Н. Й (В. Левенець). — Під гаслом „Лиш боротись — значить жить!" тут у днях 4, 5 і 6-го вересня ц. р. на Оселі Спілки Української Молоді Америки відбувся Великий Всеамериканський Здвиг СУМА, у якому взяло участь біля 13.000 осіб старших і молоді, а 1.117 сумівців маршувало в одностроях, яким Спілка і учасники вшанували три історичні дати: 120-річчя з дня народження і 60-річчя з дня смерти Великого Каменяра, Івана Франка, 50-річчя з дня трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри і 35-річчя відновлення Української Державности Актом з 30-го червня 1941 року.

Перший день Здвигу

Н відомо, який саме день можна б назвати „першим", бо, згідно з інформацією Заряду Оселі СУМА, яка діє під керівництвом В. Костика, вже від четверга, 2-го вересня, почали на оселю напливати великі маси народу, головно ті, які бажали забезпечитись вигідним місцем, чи, як це висловився один з учасників, „стратеґічним горбком", на якому можна б краще розкласти свій шатерний табір. В п'ятницю по обіді вже майже не було місця на шатра, не говорячи про суботу, яка уважалася офіційним днем відкриття Здвигу. Тієї суботи точно о годині 1-ій по полудні оселею рознеслись могутні звуки маршів, що їх грала запрошена на Здвиг духова оркестра СУМА осередків ім. М. Павлушкова і Дмитра Виговського з Чікаґо під диригентурою Павла Крутяка. Команда і сотні сумівців вмаршували на головну площу біля Пам'ятників Героям, де, після короткої церемонії звітування — піднесення прапорів, відіграння оркестрою національних гимнів, відчитання писарем Команди Здвигу, Марією Барною, денних наказів, командант Здвигу Романа Глушко формально відкрив здвиг, вітаючи усіх — сумівців і численно зібраних гостей, закликаючи усіх до співпраці, самодисципліни і участи у численних програмах, запляноленних програмах, запляноданих річниць. Церемоніялом відкриття Здвигу проводив бунчужний Команди Зеновій Гальκевич.

В пополудневих годинах відбулися спортові змагання поміж командами поодиноких Осередків під керівництвом спортового референта Я. Петрика, мистецькі групи готувались до виступів, а тисячні маси народу хвилями пересувались оселею: Зустрічалися знайомі, товпились біля численних паланок з народним мистецтвом, літературою, образами тощо, інші сиділи великими гуртами біля шатер, співали пісні при акомпаньяменті ґітар і мандолін і здавалось тоді, що весь табір сповнений піснями і музикою. Співали всі — старші і молодь, а зокрема молодь, та, яка ще недавно ходила стежками цієї О- *(Закінчення на стор. 4-ій)*

Пенсильвенійський університет реєструє на виклади українських предметів

Філядельфія. — Кураторія українських студій при Пенсильвенійському університеті інформує всіх зацікавлених, що останні дні реєстрації в університеті це вівторок і середа, 7-8 вересня. Перша зустріч викладача із студентами відбудеться в середу, 8 вересня, від 3:30 до 3:30 по полудні в приміщеннях гуманітарних наук (Вілліямс Голл) при 36-ій і Спрус вулицях в кімнаті ч. 635.

В цьому академічному році будуть виклади української мови (курс ч. 590) і літератури, а саме, семінар ч. 599. Темою семінара буде мала проза в українській літературі 20-го століття. Студенти скористають з можливостей поглибити своє знання мови і літератури. Один семестр дає три кредити або один „юніт".

Кураторія заохочує українських студентів, головно Пенсильвенійського університету, зареєструватися на ці курси.

СОВЄТСЬКИЙ ЛЕТУН ВІКТОР І. БЕЛЕНКО ВТІК НА ЛІТАКУ ДО ЯПОНІЇ, ПРОСИТЬ АЗИЛЮ В ЗСА

Токіо, Японія. — Віктор І. Беленко, лейтенант військових повітряних сил СССР, покинув на літаку найновішої конструкції МІГ-25 територію Совєтського Союзу і приземлився на японському летовищі Гакодате на одному з північних островів Гоккайдо о год. 1:57 по полудні. Осівши на летовищі, Беленко вистрілив в повітря два остерігаючі сиґнали, щоб не допустити робітників летовища до літака, а від поліції зажадав, щоб накрити літак брезентом тому, що літак є військовою таємницею. Після того він попросив уряд ЗСА надати йому право азилю. Міністерство закордонних справ Японії нав'язало негайно зв'язки з Вашінґтоном, повідомляючи Державний департамент про випадок і бажання втікача. Японські речники розпочали у вівторок, 7-го вересня, докладне слідство цього випадку і переслухання Беленка. Довідавшись про втечу летуна, совєтська амбасада в Токіо зажадала від міністерства закордонних справ зустрічі з Беленком, але японські урядові чинники заявили, що заки прийняти якінебудь рішення, вони самі мусять прослідити випадок.

У Вашінґтоні речник Державного департаменту заявив, що прохання Беленка якраз тепер обговорюється і уряд ЗСА нав'язав у тій справі зв'язки з японським урядом. Однак питання, що станеться з літаком, на якому прилетів Беленко, мусять розв'язати між собою уряди Японії і Совєтського Союзу. Літак знаходиться в юрисдикції Японії і від їхнього рішення залежить, чи він залишиться на Заході чи буде переданий Совєтському Союзові. Натомість Ройтер інформує з Брюсселю, що військові спеціялісти Північно-Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО) дуже зацікавлені літаком, заявляючи, що утеча на літаку цієї конструкції дає країнам Заходу нагоду оцінити вартість цього наймодернішого і найшвидшого бойового літака.

КҐБ ЗНУЩАЄТЬСЯ НАД УВ'ЯЗНЕНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ЖІНКАМИ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У самвидаві в СССР поширюються і продістались за кордон три довідки про трьох видатних і відомих у світі українських жінок, учасниць руху опору, що тепер перебувають в концентраційних таборах, а саме про Ірину Стасів-Калинець, Ірину Сеник і Стефанію Шабатуру, а також одна довідка про не-українку Надію Усоєву. Цей документ називається „Жінки політв'язні. Перша половина 1976 року", значить, він дає порівняно найновіші інформації. Умови, в яких приходиться жити тим ув'язненим за переконання жінкам, говорять самі про себе. Даємо повний текст довідок у перекладі з російської мови.

ШАБАТУРА СТЕФАНІЯ МИХАЙЛІВНА, 1937 року народження, українка. Перед арештом жила в м. Львові. Відома художниця прикладного мистецтва. Заарештована 12 січня 1972 року, оскаржена за статтею „антирадянська аґітація та пропаґанда"; засуджена на 5 років позбавлення волі в таборі суворого режиму і 2 роки заслання. Перебуває в Мордовському таборі ЖХ-385/3-4. Неодноразово її суворо карали — в тому числі таборовою в'язницею (ПКТ) і карцером (ШИЗО). Неодноразово вона протестувала проти сваволі, знущання над в'язнями — не один раз проголошувала протестаційні голодівки. Вона підупала на здоров'ю, неймовірно виснажена. Кожну найменшу нагоду Стефанія Шабатура використовує щоб рисувати. Рисує на шматках паперу, тканинах (інші жінки-політв'язні за її рисунками виконують високомистецькі вишивки). Під час різних обшуків у Шабатури забрали її мистецькі роботи (рисунки). 2 березня 1976 року начальник установи ЖХ-385/3-4 гр. Шорин заявив жінкам-політв'язням (І. Калинець, Н. Світлична, І. Сеник), що 150 рисунків, які раніше сконфісковано у Шабатури, спалені. 16 березня, перебуваючи в карцері, Стефанія Шабатура проголосила дванадцятиденну голодівку, як протест проти знущання над нею. 18 квітня 1976 року Стефанію Шабатуру запроторили на шість місяців до таборової в'язниці (ПКТ). Стефанія Шабатура написала заяву до Генерального прокурора СССР, викладаючи в ньому причини, задля яких вона відмовляється від радянського громадянства, а також написала заяву до ОН з проханням взяти її під свою опіку. (Заяву для висилки до ОН вона передала адміністрації табору — на цю адресу вона не була вислана).

СТАСІВ-КАЛИНЕЦЬ ІРИНА ОНУФРІЄВНА, 1940 року народження, українка. Перед арештом жила в м. Львові. Поет. Заарештована 12 січня 1972 року, оскаржена за статтею „антирадянська аґітація та пропаґанда"; засуджена на 6 років позбавлена волі в таборі суворого режиму та 3 роки заслання. (Рівночасно був заарештований її чоловік, Ігор Калинець, 1938 року народження, засуджений за тою самою статтею на 6 років позбавлення волі в таборі суворого режиму і 3 роки заслання. Залишилася дитина — дочка). Ірина Калинець протягом чиротьох років намагається вияснити, чому їй *(Закінчення на стор. 4-ій)*

Вірні Свердловська домагаються усунення єпископа

Москва. — Ройтер інформує, що вірні Православної Церкви в місті Свердловську, яке є індустріяльним центром на Уралі, звернулись до генерального секретаря Світової Ради Церков д-ра Філіппа Поттера з проханням допомогти їм позбутися їхнього єпископа Климентія, який не сповняє своїх релігійно - церковних повинностей. Апель до Світової Ради Церков підписали 253 вірних, а копію цього апелю роздавали дисиденти в Москві закордонним кореспондентам. Парафіяни Сверловська обвинувачують єпископа Климентія, що він з розмислом обмежує число священиків в місті, зліквідував деякі відправи і обмежив їх тільки до катедри. У листі згадується, що представники вірних їздили у тій справі до Москви з надією говорити з Патріярхом Російської Православної Церкви, але він їх не прийняв на авдієнції, як і не відповів на їхні численні листи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 с. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Розсадники комунізму

Досі на Заході панував загальний погляд, що головним розсадником і поширювачем комунізму в світі є Москва і її п'яті колони на Заході, які при допомозі комуністичної фразеології про „національне і соціяльне визволення" та при величезних, майже необмежених фінансових спроможностях, виасигновуваних для цієї цілі совєтським урядом, намагаються поширити вплив СССР на всіх континентах, зокрема у т.зв. недорозвинених чи новоповсталих країнах в Азії і Африці. Тепер, однак, деякі аналітики на Заході не погоджуються з таким ставленням справи „комуністичної небезпеки", бо вважають його надто спрощеним і однобічним. Вони вважають, що Москва перестала вже бути центром комуністичного руху в світі і помалу втрачає примат в міжнародному комуністичному русі, яким вона досі керувала з допомогою Комінтерну чи інших неофіційних міжнародних організацій і тому однаковою загрозою треба вважати теж існування багатьох інших комуністичних осередків, які хоч і по різному інтерпретують марксистську ідеологію і дуже часто назовні різняться в поглядах на ці чи інші справи, але коли йдеться про поширення комунізму в світі — діють ще з більшою як Москва натугою і послідовністю. До цих осередків вони зараховують комунізм не тільки російський, але також: китайський, югославський, ба навіть кубинський і, після конференції комуністичних партій Европи, комунізм европейський.

У цих твердженнях, є, очевидно, дещо правди, але західні спостерігачі в такій оцінці ситуації не беруть до уваги факту, що Москва є сьогодні великою військовою потугою і в цієї позиції все ще залишається офіційним чи неофіційним лідером комуністичного руху. Справа цілком ясна: Совєтський Союз, розпоряджаючи великою військовою силою, готовий кожної хвилини вдарити на будь-яку країну, щоб тільки осягнути свою остаточну ціль, з якої ніколи вони ще не зрікалися — опанувати решту вільного світу і перебрати владу у свої руки. Треба, очевидно, згодитись з думкою, що так званий плюралізм у комуністичному світі й існування „кількох" диспозиційних марксистських центрів дещо послаблює московські намагання, головно в ділянці пропаганди, але все одно на цьому нічого не тратить комуністична ідеологія, яку посилено поширюють усі „центри" разом в некомуністичному світі. Навпаки, така численність комуністичних відгалужень уводить дезорієнтацію в демократичних країнах і утруднює боротьбу з ними.

Багато західніх обивателів не усвідомляють собі, що комунізм, об'єднаний чи „розбитий", являє собою велику загрозу для волі і демократичної системи в світі і його треба поборювати як нелюдяну, антидемократичну і асоціяльну систему, яка несе людству неволю і страждання. Комунізм не змінився і ніколи не зміниться без огляду на те, під якими прапорами він виступає.

ВІКІНГ 2 ОСІВ НА МАРСІ, ПЕРЕСИЛАЄ ФОТОЗНІМКИ

Пасадена, Каліфорнія. — Минулої п'ятниці, 3-го вересня, другий американський робот Вікінг 2 осів щасливо на поверхні плянети Марс на його підбігуновій Утопійній Рівнині і вже в наступному дні почав пересилати на Землю чорнобілі і кольорові фотознімки поверхні, а з кінцем цього тижня почне, подібно , як і раніше Вікінг 1, хемічну аналізу поверхні Марса для встановлення можливостей життя. Подробиці цієї чергової епохальної події в досліджуванні космосу будуть подані в чергових числах „Свободи".

Микола Лівицький

СПРАВИ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНРЕСПУБЛІКИ

I

В цьому році — може навіть більш урочисто, як в попередніх роках — в ЗСА і в інших країнах українського поселення було відзначено українське національне Свято, Свято Самостійности і Соборности України 22 січня. Треба ствердити, що у цьогорічних відзначуваннях Свята 22 січня можна було помітити один досить проречистий нюанс. В попередніх роках говорилося і писалося про Свято Державности, про проголошення Самостійности і Соборности Української Держави, але... „чомусь" здебільшого (не скрізь і не завжди) уникалося ствердження, що 22-го січня 1918-19 років було проголошено самостійність, а відтак соборність української держави, яка носила назву Українська Народна Республіка. В цьому році, переглядаючи звіти про відзначування Свята 22 січня, можна ствердити, що в усіх місцевостях українського поселення не було замовчано цих трьох слів: Українська Народна Республіка.

Очевидно, з бігом часу українці починають усвідомлювати собі, що не можна говорити про добу нашого національно - державного відродження і одночасно замовчувати ту, так би мовити, фірму, під якою це відродження відбувалося; і що можна ставитися більш чи менш критично до якихось окремих проявів чи потягнень тієї доби, але не можна не ствердити її величі і для чогось промовчувати ту назву нашої державности, що її обрали тодішні наші вільні парляменти. Що торкається спеціяльно ЗСА, то може тут грає ролю та обставина, що вже від років робляться заходи перед відповідальними американськими чинниками, щоб 22-ге січня було визнано Українським Днем в цій країні. Чому хочете, питаються, очевидно, американські державні чи парляментарні діячі, для цього саме день 22 січня? Бо це день проголошення самостійности і соборности української держави, звучить відповідь. Що це була за держава, хто її очолював, яка була її офіційна назва, — питають далі. І тоді, зрозуміло, приходить черга на поставлення справи ясно: Українська Народна Республіка.

В цьому році сповнилося 50 років від трагічної смерти Симона Петлюри. Державний Центр Української Народної Республіки проголосив рік 1976 роком Симона Петлюри. І хоч не всі виразно прилучилися до цього проголошення, проте заклики про відповідне відзначення цієї трагічної річниці видали всі центральні українські установи (СКВУ, УККА в ЗСА, КУК в Канаді і т. д.), а урочисті жалібні відзначення уже відбулися впродовж майже всього цього року, бо українське громадянство вважає за свій обов'язок віддати пошану нашому великому державному Мужеві. Чию ж пам'ять ми відзначуємо? Голови нашої Держави, нашого всенаціонального Вождя і Героя. Це так, але при цьому не можна оминути офіційного титулу його: Голова Директорії і Головний Отаман Війська Української Народної Республіки.

Справи, про які пишу, свідчать про зрілість українства і ними можуть гордитися всі українці: віднайдено бо й устійнено те, що має загальнонаціональну вартість і що має бути спільною, так би мовити, власністю всіх українців — без різниці їх окремих переконань чи прямувань. Та найбільше задоволення можуть хіба відчути учасники доби Визвольної Боротьби в роках 1917-21, а також всі ті, які провадили свою діяльність на позиціях Української Народної Республіки. Від сьогодні вони вже можуть бути певними, що загал українства визнає те величезне значення, що мала доба Української Народної Республіки з її Актами 22 січня, і шанує Того, хто очолював цю добу — Симона Петлюру. Можуть бути певними, що майбутня історія України ще більше визнає ці незаперечні факти, а значить їх жертва крови чи їх праця, діяльність і боротьба не були даремними.

Та на цьому ще не кінець. Бо йдеться не про минуле, а про майбутнє: Україна все ще поневолена, наша боротьба не закінчена, відновлення суверенної української держави, якою була Українська Народна Республіка, ще не здійснене . І якщо доба УНРеспубліки і її найвищий репрезентант, Симон Петлюра, мають оте загальне признання, то так не стоїть справа із символом нашої суверенної д е р жавности, яким мав би для всіх бути Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі.

Справа консолідації, єдности, самостійницьких українських політичних сил, — що непокоїть наше громадянство вже десятками літ — стала актуальною останніми роками, особливо, може, протягом останнього року. Ведуться т. зв. консолідаційні розмови — поміж різними чинниками і під різними аспектами. Все більше чується голосів про те, що така консолідація повинна здійснитися довкола Державного Центру УНРеспубліки в екзилі. В останньому своєму повідомленні, оголошеному в „Свободі" 13 грудня 1975 р., Конференція Центральних Українських Академічних Професійних Товариств ще раз говорить на цю тему, що є потрібне, щоб існував „один цілком сконсолідований український політичний центр, базований на Державному Центрі УНР в екзилі, легітимному репрезентантові самостійницьких стремлінь українського народу". Проте, ця справа, як на день писання цих рядків, ще далеко не завершена.

(Продовження буде)

К. Крупський

НАЦІОНАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ В ПОГЛЯДІ ДИСИДЕНТА-РОСІЯНИНА

(4)

І як це здійсниться, що всі нації осягнуть цю мету, це буде досконалим сповненням спільної особистости людства — Христової Церкви, в якій тих націй духове пережиття, їхня „слава і честь" будуть зложені до ніг Христа. „Всі нації, які Ти створив, прийдуть і поклоняться Тобі, о Боже, і будуть прославляти Твоє ім'я". Це є вільна і спільна ціль людства, каже автор, кінчаючи другу частину свого есею, а на початку третьої частини каже, що знищення християнської бази якоїсь нації не може мати інших, тільки катастрофічні наслідки на дальшу історію народу тієї нації. Автор додає, „Очевидно, коли не треба сказати, що та нація була вже хворою навіть в контексті з християнством — часом хворою на псевдоуніверсалізм, а часом на релігійний націоналізм. На практиці це спотворення в більшості спричиняє терпіння багатьох жертв в людях, і тому було б нетолерантним фарисейством, коли б християнство пробувало скривати свою історичну відповідальність за це.

Однак, каже автор, дегенерація національної свідомости поважно почалась поширюванням атеїзму, раціоналізму, позитивізму та матеріялізму, і як вислід тієї дегенерації постали дві атеїстичні ідеології (в ширшому розумінні) — універсалізм і націоналізм. Обидві є широкосвітовими в їхньому засязі та обидві з'явились в минулій історії Росії і ще й досі мають сильний вплив на її курс".

До кінця другої частини свого есею автор подав свою думку про істоту національної особистости як індивіда, так і нації в універсальному розмірі. Він ні разу не назвав якогось одного народу чи народів вибранців, які мали б право уважати себе нацією. Навпаки, він виразно зазначує те, що як кожна людина, так і нарід має право уважати себе тим, чим він є. Зовсім ясно, що кожен читач має право не погоджуватись з деякими теоретичними висновками автора. Однак, ми не повинні висловлювати нашого непогодження з ним тільки тому, що автор є росіянином, бо росіяни поневолюють Україну. Здається, що такий підхід в осуді якоїсь книжки був би дуже примітивним, але це замало, такий підхід не дозволяє нам пізнати дійсного стану речей і тим самим не дозволяє займати становище до справ, які знаходяться в центрі наших визвольних змагань. Коли ж легковажитимемо такі і подібні справи, то „чужинці", до яких звертаємось за співчуттям в нашій визвольній проблемі, будуть краще від нас поінформовані про наших ворогів. Такий стан справи найбільше шкідливо відіб'ється на нікому іншому тільки на нашій справі і зовсім без потреби кидатиме зле світло не на наших ворогів, а на нас.

Ось тому то ми не повинні зводити усіх російських дисидентів під спільний знаменник, бо серед них також є різні світоглядові напрямки. Це бачимо, читаючи названу книжку.

Інші автори цієї спільної книжки застрягли в політиці та виказують тенденцію „єдинонеділимства", а деякі з них пішли так далеко і представляють положення, в якому росіяни терплять винародовлення і денаціоналізацію. Цим ті другі автори тільки компромітують себе. Натомість Борисов показує себе глибоковдумливим мислителем. Його філософічна аналіза не відстає від думки аналітиків значення нації і націоналізму на Заході. Треба мати на увазі факт, що ця людина зросла і виховалась під системою, яка понад 50 років затирає сліди розвитку політичної думки в своїй країні і жахливо спотворює всякі інші політичні та світоглядові теорії.

Хотілось би тільки, щоб і в Україні серед теперішньої молодої ґенерації появлялись молоді інтелектуали, які в їхньому світогляді давали б таку позитивну оцінку ідеям християнства і нації. На жаль, одиниці наших дисидентів, яким пощастило вирватись з комуністичного пекла, продовжують держатись ідеології марксизму, яка створила це пекло в Україні.

Дуже варто переповісти основні думки Борисова про націоналізм, висловлені ним в чергових частинах його есею. Поділ російського народу на два табори — на простий нарід та інтеліґенцію, на думку автора стався тоді коли поступова інтеліґенція виріклась віри в Бога і в той же час хотіла задержати любов до народу, щоб „служити" тому народові. Та інтеліґенція намагалась комунікувати з народом ідеями про „проґрес" та „універсальні" соціяльні форми, що зродились на Заході. В процесі такої „служби" народові та інтеліґенція виявилась найбільш відчуженою від свого народу.

(Продовження буде)

Д-р Роман Верес

МИКОЛА ДЕНИСЮК

У вівторок, дня 27-го липня ц. р., українське Чікаґо сколихнула вістка: Микола Денисюк помер. Не стало людини, яка довгі роки була одним з провідних громадян Чікаґо. Видавець і редактор „Овиду", книгар, церковний і громадський діяч.

Покійний Микола Денисюк народився в Західній Україні 23-го грудня 1915 року. В 1948 році закінчив правничі студії в Інсбруку в Австрії.

Від молодих літ працював у книгарській і видавничій ділянці. Вже в роках 1939-41 працював в Українському Видавництві в Кракові. В роках 1941-44 провадив у Львові книгарню і реклямову агенцію „Орбіс". Після „великого ісходу" бл. п. Микола Денисюк осів у Інсбруці і тут провадив книгарню „Роксоляна". В 1948 році переїхав до Буенос Айресу в Арґентині і тут поширив засяг своєї діяльности. Перекинувся на видавничу ділянку, оранізуючи книгарню і видавництво, цим разом під власним іменем „Видавництво Миколи Денисюка".

Починає видавати місячник, а потім, вже після перенесення видавництва до Чікаґо, к в а ртальник „Овид". Біля „Овиду" і взагалі біля свого видавництва зібрав всі літературні сили, які жили в той час у Арґентині. Почав видавати серію „Літературна Бібліотека".

В 1956 році переселився до Чікаґо й тут заклав книгарню і друкарню, в якій поруч своїх видань і біжучої друкарської праці друкував чимало книжок авторів, які видавали їх своїм накладом.

Покійний був видавцем і книгарем у повному того слова значенні. Він здавав собі ясно справу, що видавнича і книгарська справа повинна бути на відповідному рівні і відповідати загальноприйнятим стандартам. Тому пішов до бібліотекарської школи для бібліотечних техніків і закінчив її в 1974 році.

Як книгар, він мав усе добірні видання з нашої діяспори. Його книгарня була книгарнею старого типу без усіх тих речей, якими тепер більшість наших книгарень утримується.

Як видавець, Микола Денисюк не дбав про дешеву популярність, тому матеріяли, друковані в „Овиді" і видані з фірмою „Видавництво Миколи Денисюка" були речі добірні, непроминаючої вартости. Як друкар, він давав першоякісні речі. Друк, мова видань, коректа, папір, оправа — не лишали нічого до бажання. Він не боявся великих кількатомових видань. Згадати б тільки „Мазепу" Лепкого, 14-томове видання Кобзаря — Варшавське видання Українського Наукового Інституту, доповнене новими томами:

переклади творів Шевченка на чужі мови та бібліографія шевченкознавства. Працював над багатотомовим виданням творів Лесі Українки.

Цікавився бібліотекарством та книгознавством. В „Овиді" давав місце постійно на „Вісті Товариства Українських Бібліотекарів Америки". Був готовий також дати місце на постійну сторінку Бібліографії Українікн Американи. Як голова Українського Книжкового Центру, плянував видати „Довідник Українських Видавництв, Періодиків, Книгарень, Бібліотек та Україністичних колекцій в діяспорі", підготовлений автором цих рядків. Він цікавився не тільки своїм видавництвом і книгарнею, але розвоєм українського книгарства й видавничого руху взагалі.

Покійний брав активну участь в організації „Днів Української Книжки", улаштованих в днях 1-3 листопада 1973 Товариством „Самопоміч" при співпраці Літературного Фонду імени Івана Франка і Товариства Українських Бібліотекарів Америки. Допомагав також у влаштуванні інших виставок української книжки.

В 1974 році, коли на з'їзді українських бібліотекарів, книгарів і видавців зорганізовано Український Книжковий Центр, Миколу Денисюка вибрано його головою.

На тому пості він розвинув був жваву діяльність. Розробив амбітні пляни видавничої й організаційної діяльности, носився з думкою зорганізувати в Ню Йорку репрезентативну виставу українсько - американських видань, включаючи те в рамки святкування 200-річчя ЗСА і 100-річя українського поселення в Америці. Заходами Книжкового Центру зорганізував у Чікаґо в рамках чікаґівських святкувань 21-23 травня цього року виставку української книжки, яка мала незвичайний успіх.

Кілька днів перед несподіваною смертю, снував пляни дальної розбудови Українського Книжкового Центру, з'їзду українських книгарів, видавців і бібліотекарів у Бостоні, але смерть припинила всі ті його пляни.

Зі смертю Миколи Денисюка зійшов у могилу не тільки визначний книгар, редактор і видавець, але також великий приятель української книжки і трудно буде, щоби на його місце знайшлася особа, яка об'єднала б усі ті прикмети.

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'ять Романа В. Смука

(6)

Ще тут слід відмітити, що в життєвій мандрівці адв. Романа І. Смука та в усіх його змаганнях і досягненнях у важкім процесі твердого і невмолимого закону боротьби за своє існування, у хвилинах щастя, радости в удалих завершеннях, в намічених і вимріяних осягненнях, чи в сумних, разюючих до болю терпіннях, коло нього була його Достойна Дружина, особливо ж у хвилинах горя і розпуки при втраті їхнього найдорожчого, ніколи незабутнього сина - одинака інженера Романа Володимира, пам'ять про якого буде жити тепер вічно, не тільки у серцях зажурених батьків і найближчої родини, але його ім'я будуть згадувати ті, що будуть користуватися стипендіями Фундації його імени.

Теж не забуваймо, що в усіх хвилинах щастя, чи горя і недолі, його найвірнішим і невідступним приятелем у життєвій мандрівці була його дружина, пані Стефанія Смук, яка у щасливих хвилинах з великою радістю поділяла з ним ті дні, а у хвилинах життєвих невдач, горя і трагедії була йому найкращою порадницею.

ВАЖКА, ВІДПОВІДАЛЬНА И УСПІШНА ПРАЦЯ АДВ. РОМАНА І. СМУКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ У ЗАХІД. НІМЕЧИНІ

Адвокат Роман І. Смук — це історична постать, а в основному для нас, колишніх українських скитальців, жертв ІІ-гої світової війни, які перебували насамперед в таборах УНРРА, опісля в таборах ІРО. Ми, українські скитальці, дуже багато завдячуємо адвокатові Романові І. Смукові за його віддану працю для нас усіх у те „врем'я люте", де він не тільки забезпечував нас харчовими продуктами, одягом, але також підтримував нас усіх морально надією на краще завтра, а в основному стояв коло нас на сторожі, обороняючи нас перед чорною та грізною репатріяцією на „родіну"...

І коли у вересні 1947 р. адв. Роман І. Смук прибув у Західню Німеччину до Пасінґу біля Мюнхену, де приміщувалася головна Управа ЗУАДК, то нелегка його тут жадала п р а ц я, нелегкі обов'язки та завдання він мав до виконання.

Тож першим завданням і обов'язком головного директора ЗУАДК у Німеччині було договорюватись і просити Міжнародну Допомогову Організацію (International Relief Organization) (ІRO), Головна Кватира якої містилася у Женеві, Швайцарія, та з Головними Управами Окупаційної Влади — ЗСА, Англії та Франції, які окупували Німеччину й Австрію. Не легке це було завдання, тут треба було мати не абиякий дипломатичний хист, зручність, повагу та здібність меткого й доброго неґоціятора і здібного та вправного юриста, щоб справитися з таким завданням.

Не зважаючи на усі трудноші на становищі головного директора ЗУАДК на Европу, він показав себе блискучим організатором і здібним адміністратором, який зумів зорганізувати 17 переселенських допомогових станиць у різних містах таких країн, як Німеччина, Франція, Австрія, Італія і Швайцарія. Головна Управа, яка керувала тими станицями, знаходилась у Німеччині в місцевості Пасінґ біля Мюнхену в Баварії. Головна Управа станиць ЗУАДК мала тоді зареєстрованих б іл я 150,000 українських скитальців. Це, очевидно, вимагало не абияких організаторських здібностей, щоб адмініструвати такою величезною кількістю народу, яких треба було забезпечити не тільки харчами та одежою, але також відповідними медикаментами. Крім цього, ще кожного скитальця треба було правно оформити всякими потрібними переселенськими документами, яких вимагали ті країни, куди переселювалися наші українські скитальці. Це направду вимагало довгої і складної процедури та знання вправного юриста.

Крім цього, ще потрібно було вести переговори для одержання згоди від тих країн, які приймали до своєї країни наших українських скитальців. Тож і тут були різні трудноші, щоб їх переборотн, а тому треба було бути не тільки добрим неґоціятором, але й здібним та метким дипломатом, щоб виторгувати від переселенських місій дозволи на постійний побут і в'їзд до даної країни наших скитальців. Але і тут дир. адв. Роман І. Смук добре вив'язався у цій праці та показав себе метким і здібним дипломатом, який плавно та бездоганно виконував свої завдання на становищі головного директора ЗУАДК в Европі.

Опріч цих усіх обов'язків, що були вже обговорювані, ще до завдань головного директора ЗУАДК на Европу належали різні інші справи та обов'язки, а передовсім забезпечення скитальців відповідними житловими приміщеннями, а також треба було організувати табори праці, школи для дітей скитальців, варстати праці для дорослих осіб і спеціяльні курси, де лектори запізнавали з мовою, звичаями, працею та географією тих країн, куди наші скитальці мали переселюватися. Крім цього треба було вистаратися „ашуранси" й візи для скитальців, допильнувати лікарський перегляд і всі скринінґові процедури, зв'язані з виїздом українських скитальців за кордон. Одним словом — це була дуже відповідальна й складна праця, що вимагала відповідної орієнтації та знання.

Як вже знаємо з попереднього, то головний директор ЗУАДК на Европу мусів постійно співпрацювати з високими державними, військовими та переселенськими комісіями тих країн, які погоджувалися забирати до своїх країн українських скитальців. Тому директор адв. Роман І. Смук мусів постійно брати участь у різних конференціях, де обговорювано різні справи, що відносились до скитальців, а тому в зв'язку з тим дуже часто виїжджав до Женеви, Франкфурту, Відня та інших міст і держав. („RESUME OF ROMAN SMOOK", p. 4).

Тут ще треба відмітити, що за допомогою ЗУАДК за урядування дир. адв. Романа І. Смука лише до ЗСА переселилося більше, ніж 65,-000 українських скитальців з Німеччини, які, очевидно, у великій мірі завдячують свій побут у ЗСА дир. адв. Р. І. Смукові („RESUME OF ROMAN SMOOK", p. 4). Думаю, що всі вони є йому вдячні за його допомогу, яку вони від нього одержали. Зрозуміла річ, що він мав серед скитальців багато приятелів, але також і знаходилися вороги. Хто їх не має? А особливо на такому високому становищі. Здебільшого його ворогами ставали ті, які, звертаючись до ЗУАДК у Німеччині, не могли з якихось причин отримати ашурансів до ЗСА. Але, правду сказати, в дійсності він не мав змоги усіх українських скитальців забезпечити ашурансами до ЗСА, це було неможливо зробити з різних складних причин, таких як брак охочих до виставлення таких ашурансів, різних процедур, обставин, положень і т. д. Тож тут уже не вина директора ЗУДАК на Европу, — він особисто був радий усім допомогти, але це не було в його змозі . . . Українське прислів'я голосить: „ще ся той не народив, щоб усім догодив". Що він міг і що було в його змозі, те й він і зробив для українських скитальців у Німеччині. Тож, думаю, що усі ті, що мали щастя при його допомозі переселитись із непривітних таборів Ді Пі у Німеччині до ЗСА, напевно сьогодні споминають його незлим, тихим словом.

Щоб не бути голослівним про те, як колишній директор ЗУДАК дбав про українських скитальців, то приходиться відмітити, що для допомогової акції ЗУАДК у Німеччині він навіть використовував громадську організаційну сітку та переводив через ЦПУЕ і його організаційні станиці перший більший розподіл т.зв. Керпакетів, а також було закуплено від американської армії 5.000 військових пакетів. Це було в місяці червні 1948 р. І вся ця допомогова акція у більшості переводилася через станиці ЦПУЕ. („Звідомлення ЗУАДК, з діяльности в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949 стор. 11).

Тут також, ще приходиться відмітити, що лише на протязі 1948 р. ЗУАДК у Европі під керівництвом дир. Р. І. Смука уділив допомоги потребуючим інвалідам, хворим, членам УПА, для УВАН, УВУ, НТШ, тиждень української культури, словник еспанської мови, граматика української мови, Ukrainian Handbook тощо. І тоді на цю допомогу в перерахуванні на німецькі марки, всім разом було видано грошову суму 75,431.02 німецьких марок. Разом із тієї допомоги користало 34,317 осіб.

(Продовження буде)

66-ий Відділ СУА відсвятковує 200- і 100-ліття

В днях 26 і 27-го червня ц.р. українська спільнота в Ню Гейвені величаво відсвяткувала 200-ліття Американської Незалежности і 100-ліття українського поселення в Америці.

Зайнявся тим створений місцевий Комітет, який очолив д-р М. Снігурович, (голова Відд. УККА), в склад якого входили представники всіх українських товариств в Ню Гейвені. Організаційну і найбільш відвічальну працю перебрав на себе і жертвенно виконав реф. імпрезовий Роман Гижий, завжди щиро відданий українській справі.

Із 66-го Відділу СУА активну участь в нарадах Комітету брали 2 делеґатки а то голова Відділу Р. Яхницька і зв'язкова М. Гижа.

66-ий Відділ СУА враз із 108-им Від. занявся виставкою народного мистецтва.

В центрі міста Ню Гейвену в парку Ґрін, де місто побудувало естраду до виступів і багато критих кіосків і шатер — на вигіднім місці приділено для СУА три станки, які очолювала завжди енерґійна і повна посвяти голова 66-го Відділу СУА Р. Яхницька. Тут розложили ми найкращі зразки нашого мистецтва: кераміку, писанки, вишивки і т.п. Треба признати, що зі всіх етнічних груп, які мали свої станки з народними виробами — українські були найкращі і їх прямо облягали через 2 дні тисячі народу. Тут признано нам перше місце. Союзянки мали визначені дижури, інформували про Україну, нашу культуру і мистецтво, роздавали також прохожим брошури, памфлети, відзнаки і т.п.

З продажу розходились найбільш писанки і кераміка. Тут належиться признання М. Гижій, яка терпеливо майже безперервно, враз зі своєю донею Христею посвятила два дні і вистояла в розгарі праці, даючи пояснення до наших експонатів і пропаґуючи українське народне мистецтво.

В третім станку Орися Зінич, організаційна 108-го Відділу СУА демонструвала писання писанок. Допомагали їй: Антонишин, Горбата та інші членки, а також любитель нашого мистецтва, писанкар і щирий патріот Василь Гіна.

Кухнею і українськими стравами зайнялось Сестрицтво Непорочного Зачаття і тут допомогли їм союзянки 66-го Відділу, жертвуючи до розпродажу печиво.

Святкування почались в суботу ранком і тривали до пізньої ночі. А в неділю, вже від ранку союзянки — знову при дижурах. Скільки цікавих питань і скільки відповідей прийшлося дати зацікавленим відвідувачам.

По полудні союзянки в українських стилізованих строях взяли численну участь в параднім поході. До нас прилучилися союзянки з Бриджпорту та інші пані, всі у вишиваних суконках, чи блюзках. Тож не диво, що такий мальовничий образ викликав подив, захоплення і бурю оплесків у десяти тисячів глядачів. Не зважаючи на шалену спеку, яка переходила 90 ступнів, союзянки терпеливо витримали годину скорого походу, що їх безперервно оваційно оплескували зацікавлені глядачі.

Похід української групи враз з алегоричним возом, на котрім примістилась молодь, переважно діти союзянок в народних одягах — очолював К. Креховецький. І нам, українцям, приділено першу нагороду за так здисциплінований похід.

Цілий фестиваль мав багату програму, а нас цікавив танцювальний ансамбль в якім виступали діти наших союзянок. Наші танки із виступами молодих танцюристів показалися одні з найкращих. Замітний був виступ мистця танку Романа Кизика (син містоголови 66 Відділу СУА — Лесі Кизик) який проголошував танки. Тут він мав нагоду перед багатотисячною публікою висвітлити англійською мовою питання „Що таке Україна". І він висвітлив так ясно, змістово і переконуючо, що Ромкові належиться від всього громадянства признання і щира подяка.

Ось прикмети дітей наших союзянок. Вони не гордять своїм родом, не цураються своєї рідної мови, любуються в українських танках, одягаються в народні українські строї — ширять і пропаґують Україну, як окрему, багату з тисячалітньою культурою Націю.

Олена Томоруг

Відійшов у вічність св. п. Володимир Скороход

Дня 2-го липня ц. р. ненадійно відійшов у вічність св. п. Володимир Скороход, переходячи дорогу о год. 12.30 вночі, як наїхало на нього авто, спричинивши з місця смерть. Тіло Покійного перевезено до похоронного заведення Литвина, де за спокій душі спочилого в дні 4 і 5-го липня ц. р. відправлено дві панахиди, які відправляв о. д-р Юрій Шумовський, при численній участі родини Покійного та парафіян церков св. Тройці в Ірвінґтоні та св. Вознесіння в Мейплевуді, як рівнож його ближчих і дальших друзів. В день похорону відслужено Заупокійну Літурґію з відспіванням, і тіло Покійного відвезено на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку.

Після похорону в залі церкви св. Тройці в Ірвінґтоні відбулася тризна, на якій прощальні слова про заслуги Покійного виголосили о. настоятель д-р Ю. Шумовський, та представник Парафіяльного Уряду церкви св. Тройці Олександер Линник та інші.

Св. п. Володимир Скороход народився 10-го серпня 1946 р. в Німеччині. Два роки пізніше він переїхав із своїми батьками до Франції, де також довго йому не пощастило перебувати, бо вже в 1953 році родина Покійного виеміґрувала до Америки

Володимир Скороход

і поселилася в Нюарку-Ірвінґтоні, Н. Дж.

Тут же св. п. Володимир Скороход закінчив середню школу, а зараз після цього він несподівано захворів і його перевезено до санаторії Верони, Н. Дж., де перебув один рік, спаралізований. Після важкої хвороби він працював ще сім років, хоча вже добре не добачав. Дня 2-го липня св. п. Володимир Скороход несподівано помер, залишивши батька і матір — Івана і Варвару Скороходів, як рівнож ближчу і дальшу родину в Америці та в Україні.

А. Домарацький

Загальні збори щаднично-позичкової спілки „Певність" у Чікаґо

Українська фінансова установа „Певність" в Чікаґо відбула свої річні Загальні Збори 19-го червня ц. р. в залі Дому СУМА.

Під час останнього року 1975-76 економічний стан в Америці дальше не був стабільним.

Кожний відчував звишку цін на всі товари домашнього вжитку. Зросли також оплати на авта, доми, ґаз, світло та інші речі. В якій мірі зростали ціни в околицях Чікаґо за останніх 10 років показує статистика: медична обслуга зросла за останніх 10 років на 97 відсотків, ґаз і електрика — 84 від., доми — 82 від., харчі — 81 від., речі домашнього устаткування — 74 відс., транспортація — 66 відс., одяг — 53 відсотків.

У такій ситуації українська спільнота дальше виконувала свою національну повинність, піддержуючи фінансово свої Церкви, наукові та суспільно-громадські установи, водночас дбаючи про своє особисте й родинне забезпечення, ощаджуючи для кращого завтра.

Річний звіт Спілки „Певність" показує, що українці в Чікаґо рекордово щадили, бо оборотний капітал на протязі останнього року зріс на суму 5 міл. дол. Спілка „Певність" осягнула суму 26, 304, 348 дол. Сумою понад 26 мільйонів дол. майна наша фінансова установа веде дальше перше місце у вільному світі. 7491 членів Спілки „Певність" з довір'ям щадять у своїй установі, яка стала для громади гордістю та символом невпинного росту.

Добра обслуга, догідний кредит на закупівлю й направу домів, поради й полагодження різних фінансових справ, огнетривалі скриньки, особисті чеки, пенсійний фонд, високопроцентові „Сертифікати" та інші речі притягають до української Спілки „Певність" багатьох членів із-поза Чікаґо. Всі вони будують стійку й певну фінансову твердиню, яка допомагає ростові цілої громади.

Тридцять чотири тисячі дол. передано в останньому році для українських церков та різних установ. Чужі банки нам не допомагають, одначе маємо ще багато незрячих братів, які держать свої гроші в чужих руках, хоча „Певність" дає таку саму обслугу, або й кращу. Ще великі мільйони українського гроша є в чужих руках. Час зрозуміти, що в „Певності" немає жадного риску, бо все є під постійною контролею Федерального Уряду, стейту, міста Чікаґо та власної Контрольної комісії. Тому клич — український гріш в українській фінансовій установі — мусить зобов'язувати всіх!

Звіти складали: президент д-р Ю. Куляс, екз. дир. П. Семків, за Контрольну комісію Ю. Верещак. Секретарював інж. В. Голод. Верифікацію протоколу подав інж. М. Лущак. Над звітами розгорнулася широка дискусія, порушуючи різні аспекти економічного життя. В дискусії підкреслено добру господарку Спілки „Певність", бо на реальностевих позичках є біля 22 міл. дол., в державних інвестиціях понад 3 міл. дол., що є доброю запорукою вкладених грошей членами „Певности". До того резерва або запасний фонд виносить 1, 190, 000 дол., що є додатковою запорукою для щадників.

Спілка „Певність" виплатила членам 1, 170, 000 дол. дивідендів. При цьому варто зазначити, що багато членів, маючи заощадження, купують сертифікати, за які одержують 6 і пів, 7, 7 і пів, або аж 7 і три чверті відсотків.

Спілка „Певність" приймає ощадності поштою, тому українці навіть з далеких околиць Чікаґо можуть щадити в рідній установі, а в цей спосіб збагачувати свою громаду. А вже прямо гріхом є держати гроші на „сертифікатах" в чужих банках, коли „Певність" дає ті самі услуги. Отож, будьмо зрілими громадянами, збагачуймо себе та українське організоване життя через ощадність в рідній фінансовій установі.

Постійний ріст Спілки „Певність" змушує Дирекцію вже втретє поширювати будинок. Тим разом додано і перший поверх для бюрових потреб та великий підвал для поширення відділу вогнетривалих скриньок, якими вміло завідує М. Марчук. Довкола будинку закуплено доми та велику площу для паркування авт. Вкоротці ніхто не матиме проблеми із паркуванням, бо паркова площа вміщатиме біля 100 авт.

На внесок Номінаційної комісії обрано нову Дирекцію в складі: д-р Ю. Куляс, д-р Р. Кобилецький, П. Семків, інж. В. Голод, інж. М. Лущак, інж. С. Голяш, д-р П. Надзікевич, Я. Загородний, інж. М. Гриневич. Б. Песюк, І. Галамай.

Контрольна комісія: інж. Л. Божнар, Ю. Верещак, інж. М. Добровольський, Г. Дронь, М. Павликович.

Об'єднання Жінок ОЧСУ під кер. Н. Павлюк підготовило для всіх смачну перекуску.

С. Голяш

ПОЇЗД — ЕКСПРЕС — „КАМЕНЯР"

Київська „Молодь України" інформує, що за маршрутою Львів—Одеса почав курсувати поїзд — експрес — одинадцятий на Львівській залізниці. Поїзд цей названо „Каменяр", в честь Івана Франка, щоб відзначити 120-річчя від дня його народження. Працівники Львівської залізниці є першими в цій країні, що почали створювати такі експреси.

УПРАВА ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА при ПАРОХІЇ ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

ВПИСИ ДІТЕЙ

на науку:

КРАЇНОЗНАВСТВА, РЕЛІГІЇ, ДОШКІЛЛЯ й АНГЛОМОВНОЇ КЛЯСИ

— відбудуться —

в суботу, 11 вересня 1976 року

- Управа Школи просить, щоб того дня, то є 11-го вересня о год. 9-ій рано батьки привели своїх дітей до церкви Чесного Хреста на Службу Божу, яка буде відправлена за їх здоров'я й успіхи в науці.
- Після Богослуження всі діти, батьки й вчителі перейдуть до парохіяльного дому при 37-09 31-ша Авеню, де вчителі переведуть вписи учнів та поінформують їх про шкільні підручники й обов'язки на 1976-77 шкільний рік.

УПРАВА ШКОЛИ

СВІТЛИЧКА

28-го ВІДДІЛУ СУА в НЮАРКУ, Н. Дж.

повідомляє, що

11-го вересня 1976 року

від год. 10-12 ранку

в приміщенні церкви СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ при вул. Сенфорд і Айві в НЮАРКУ, Н. Дж.

приймає вписи

ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

і відбуває свої зайняття КОЖНОЇ СУБОТИ.

Українська Світличка вчить Вашу дитину рідної мови, молитви і пісні.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА Т-ВА „РІДНА ШКОЛА в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

повідомляє, що

НАВЧАННЯ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ

в суботу, 18 вересня 1976 р.

в приміщенні Української Парохіяльної Школи св. Апп. Петра і Павла при Бентлі вул.

- Реєстрація учнів до кляс 1-11, дошкілля та англомовної о год. 9-ій рано.
- О год. 9:30 буде відправлений МОЛЕБЕН в намірені учнів, їхніх батьків та учителів школи.

НАЙКРАЩІ ПОСІБНИКИ

ДЛЯ ШКОЛИ І ДЛЯ САМОНАВЧАННЯ ВДОМА

1. Матвійчук: ІЛЮСТРОВАНИЙ БУКВАР ----- $3.00
2. МАТВІЙЧУК: ДРУГА ЧИТАНКА ---------- 3.00
3. — РАХУНКИ для 1 і 2 кляс ---------- 1.00
4. Кисілевський: ПРАВОПИСНІ ВПРАВИ ----- 1.00
5. Синявський: ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ---------- 4.00
6. Чарторийський: ДІТИ І ШКОЛА ---------- 2.00
7. Чарторийський: ПІЗНАЙМО КРАЩЕ СВОЇХ ДІТЕЙ ---------- 2.00
8. Чарторийський: ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ -- 3.00
9. М. Вовчок: КОЗАЧКА і інші оповідання ------ 2.00
10. Федькович: ТРИ ОПОВІДАННЯ ---------- 1.00

Замовлення і належність просимо слати:

"HOWERLA"

238 East 6th Street New York, N.Y. 10003

БАЛЕТНА ШКОЛА

Роми Прийми-Богачевської

62 St. Marks Place NEW YORK, N.Y.

оголошує вписи

для хлопців та дівчат

на рік 1976-77

на науку клясичного балету, українських народних танків та руханки для пань.

НЮ ЙОРК — вписи: в Балетній Школі — п'ятниця 10-го вересня і вівторок, 14-го вересня, від 3 до 6 веч.

НЮАРК — 13-го вересня, Школа св. Ів. Хрестителя, від 3 до 6 веч.

•

Інформації телефонічно (212) OR 7-7187

Бучач і Бучаччина

Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій коралевій обгортці із золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО.. 943 сторінок з мапою.

Ціна $25.00 + $1.00 пересилка

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, Інк. — ВІДДІЛ НЮАРК

МУЗИЧНЕ ДОШКІЛЛЯ

під проводом

Марти Шлемкевич-Савицької

МОЛОДША ГРУПА, роки 3-5: вівтірки і четверги, 10-12 год. ПОЧАТОК 14 ВЕРЕСНЯ

СТАРША ГРУПА, роки 5-6: суботи, 10-12 год. ПОЧАТОК 18-го ВЕРЕСНЯ

Заля при ЛЮТЕРАНСЬКІЙ ЦЕРКВІ
41-ша вул. і Проспект Аве., ІРВІНҐТОН, Н. Дж. (коло Народного Дому)

Вписи теф. (201) 276-3134

НА ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ПОЇЗДКА на СОЮЗІВКУ

ТОВАРИСТВО „СВОБОДА", 194-ий ВІДДІЛ УНС в НЮ ЙОРКУ — влаштовує

в неділю, 19 вересня 1976 р.

поїздку на Союзівку на відкриття пам'ятника Лесі Українки, окремим автобусом.

- Відїзд з-під Народного Дому в Ню Йорку, 140 Друга Авеню о год. 8-ій рано, точно, поворот біля 9-ої год. веч.
- Ціна квитка 10.00 дол.
- Зголошення у п. Є. Манацького в „Самопомочі" при 98 Друга Авеню в Ню Йорку, тел. (212) 777-1336.
- Щоб запевнити місце в автобусі, слід зголоситися НЕГАЙНО. Можуть їхати члени УНС з інших Відділів УНСоюзу також.

Увага! Увага!

Ще маємо на складі кілька примірників

МИХАЙЛА ВЛОХА

ВИННИКИ, ЗВЕНИГОРОД, УНІВ ТА ДОВКІЛЬНІ СЕЛА

ІСТОРИЧНО-МЕМУАРНИЙ ЗБІРНИК

Книжка у твердій темно-жовтій полотняній обгортці із золотими буквами, роботи мистця Е. КОЗАКА. 526 сторінок із двома картами. Ціна 15.00 дол. Замовляти в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи одного доляра на кошти пересилки.

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА і НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

з глибоким смутком повідомляють своє Членство і цілу Українську Громаду, що 17-го липня ц. р., на 94-му році життя, упокоївся в Бозі

Проф. МИКОЛА ВЕЛИЧКІВСЬКИЙ

дійсний член НТШ в ЗСА, кол. професор Київського Університету, ректор Київського Політехнічного Інституту, директор Наукового Інституту Економіки, Статистики і Географії при Українській Академії Наук в Києві і кол. професор Сільсько-господарських Наук і Статистики в Українській Високій Економічній Школі в Мюнхені (Німеччина) та член багатьох суспільних і громадських установ.

•

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА і УПРАВА НТШ в ЗСА

Замість квітів на могилу

бл. п. Романа Купчинського

Співця Стрілецької Слави, на видання Його пісень 100.00 (сто) долярів зложили

ТЕТЯНА і РОМАН ЛЕВИЦЬКІ

Філядельфія, Па.

ВШ. Жертводавцям щиру подяку складає

В-ВО „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

P.O. Box 507, Church Street Sta., New York, N.Y. 10008

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. БОГДАНА ТРЕШНЬОВСЬКОГО

складаємо 25.00 долярів на Українські Студії в Гарварді.

Микола і Люна ГІРНЯКИ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність в п'ятницю, 16-го липня 1976 року наш Найдорожчий БРАТ, ШВАГЕР і СТРИЙКО

бл. п. о. ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ

Парох Української Католицької Церкви Успення Пресв. Богородиці в Байон, Н. Дж.

Сповнені невимовним сумом і жалем, хочемо цією дорогою висловити нашу найщирішу подяку Їх Екселенції Кир Йосифові Шмондюкові, Єпископові Стемфордському, Впр. отцеві Монс. Омелянові Монастирському і Впр. отцеві Монс. Петрові Скриньковському за відслуження Божественної Літургії, похоронні відправи та відпровадження тлінних останків Покійного на цвинтар св. Кальварії в Квінс, Н. Й.

Наша щира подяка Всесв. отцеві Мітратові Степанові Тиханському і Впр. отцеві Маріянові Каволі, чину св. Франціска, за Їхні зворушливі прощальні слова біля відкритої домовини.

Ввічливо дякуємо Впр. отцеві Деканові Антонові Борсі і Всч. отцеві Давидові Чабанові, адміністраторові парохії Покійного, що заряджували і проводили похороном.

Щиро дякуємо Впр. і Всч. Отцям, нашим дорогим Рідним, Близьким, Приятелям, Знайомим, Парохіянам, Організаціям і Товариствам, які не жалували труду і часу, щоб віддати останню прислугу Покійному.

Вкінці дякуємо Всім, що взяли участь в Панахиді і похороні, за Їхні молитви, за численні пожертви на Служби Божі, чи інші цілі, за квіти та щире співчуття.

Всім щире спасибі.

Нехай Американська Земля буде Йому легкою, а праведна Душа хай вселиться у Відвічного Бога.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЙОСИФ — брат
КАТЕРИНА — братова
ЙОСИФ-МИХАЙЛО — братанок

Субота, 18-го вересня 1976 року, год. 8:30 веч. МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

Субота і неділя, 18-го і 19-го вересня 1976 року на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 18-го вересня — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА.

Оркестра „Рушничок", яка гратиме також під час забави

і вибір **МІС СОЮЗІВКИ НА 1977 РІК**

Неділя, 19-го вересня, після Богослуження

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ПРОСИМО ОКРУГИ І ВІДДІЛИ ОРГАНІЗУВАТИ ПРОГУЛЬКИ НА ЦЕЙ ДЕНЬ!

БІЛЯ 13,000 ОСІБ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

селі в рядах учасників виховно-відпочинкових, спортових чи вишкільних таборів.

Великий концерт

Вечором о год. 7:30 тієї суботи розпочався великий концерт з участю багатьох мистецьких одиниць. Цілістю мистецької програми в обидвох днях проводив Корнель Василик, мистецький керівник Команди Здвигу, який також в останніх трьох тижнях виконував функцію коменданта вишкільного табору. У вечірньому концерті, який був рівночасно конкурсовим змаганням між групами мистецької молоді СУМА, виступали: Велика духова оркестра СУМА з Чікаго під диригентурою П. Крутяка, дівочий хор Осередку СУМА в Ню Йорку „Жайворонки" під диригентурою проф. Л. Стругацького і акомпаньяментом Хризанти Зубрицької-Янг, танцювальний ансамбль „Верховинці" цього ж Осередку під мистецьким керівництвом О. Ґензи і дует (Оля Гірняк і Бриґіт Заяць), які відспівали дві пісні; танцювальний ансамбль Осередку ім. „Базар" в Сиракюзах (мистецький керівник Петро Луцишин; танцювальна група Осередку в Гартфорді (керівник Надя Кравець); танцювальна група Відділу СУМА в Картереті (інструктор Володимир Юрчеенюк); мандолінова оркестра (кер. Я. Костюшин); танцювальансамбль (кер. Р. Стешкевич; танцювальний ансамбль(кер. В. Васьків) О СУМА Пассейк, і хор вишкільного табору СУМА під керівництвом проф. Р. Левицького та акомпаньяменті студента-таборовика Юрія Фурдм. В загальному слід ствердити значно вищий рівень у виступах сумівських ансамблів і збільшене зацікавлення молоді до народного мистецтва. Молоді танцюристи цілком не зневірювались, коли навіть бачили перед собою такі заавансовані ансамблі СУМА, як „Верховинців" О. Ґензи чи „Жайворонків" Л. Стругацького.

Коли під зоряним небом продовжувалась мистецька програма, у новій світлиці і на окремо збудованій площадці відбувались танцювальні забави, до яких пригравали оркестри „Дніпро" О. Строцького із співом сестер Штинь „Червона Рута", які, з великою участю публіки, тривали далеко поза північ.

Служба Божа і Маніфестація

Неділя, 5-го вересня, проходила під знаком зустрічі Преосвященного Владики Василя Лостена — Апостольського Адміністратора Філядельфійської Архидієцезії і Великої Святочної Маніфестації, яка була кульмінаційною частиною Здвигу. Оселю знову виповнили звуки духової оркестри і це був знак, що розпочинатиметься невдовзі Архиєрейська Служба Божа і офіційна програма Маніфестації. На головну площу біля Пам'ятників Героям знову вмаршовують колони сумівців, але цим разом якось більш святочно. Спереду голова ГУ СУМА інж. Мирослав Шміґель, комендант Здвигу Роман Глушко і голова Заряду Оселі Володимир Костик несуть на вишиваному рушнику великий круглий хліб і сіль та вставляються біля великого напису „Вітай нам, Владико", що його держать сумівці. За ними вмаршовують прапороносці і довгі колони уніформованої молоді. В кінці походу іде Владика Василь в окруженні членів ГУ СУМА і Команди Здвигу. Біля святочно прибраного престолу Владику вітають цвітами найменші сумівці, хлібом і сіллю і кількома словами офіційного привіту. Архиєрейську Службу Божу відправляв Владика Василь в співслуженні о. ігумена д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ, і новивисвяченого о. Романа Мірчука, а частини Богослужби співав зорганізований на скору руку хор під керівництвом проф. Миколи Кормелюка з Вашінґтону. В короткій проповіді Владика, покликаючись на слова Великого Митрополита Андрея Шептицького, закликав багатотисячні маси народу до любови своєї Церкви і народу, бо тільки віддана сильна любов творить чуда. Владика закликав також молодь іти слідами великих українських патріотів, які так багато зробили для українського народу і за якими тужить сьогодні український народ і українська земля. Могутнім співом пісні „Боже Великий" закінчено релігійні відправи.

Після короткої перерви і переформування сумівських колон по Осередках і Відділах, о год. 12-й розпочалась Святочна Маніфестаційна частина програма Здвигу із ще численнішою участю сеньйорів, дружинників і юнацтва СУМА та представників американського і українського політичного та суспільно-політичного та суспільно-громадського світу, як також духовенства на чолі з Владикою Василем, яких зокрема щиро вітав, відкриваючи програму, комендант Здвигу Р. Глушко. Опісля голова ГУ СУМА інж. М. Шміґель прочитав коротку святочну промову, наголосивши постатті і дати, які Здвиг відзначує; писарка Команди Здвигу Євгенія Кузьмович прочитала привітання від голови Проводу ОУН і президента АБН Ярослава Стецька і представила, по черзі зголошення, почесну президію на трибуні, а саме: А. Соколик — ОУВФ, Й. Лисогір — Екзекутива УККА, пані С. Радьо — ОЖ ОЧСУ, д-р Л. Романків — КПСтаршина, А. Дзюбанівський — КУ СУМ Канади, проф. д-р Р. Андрушків — НТШ, інж. О. Ґлют — ТУІА, проф. д-р П. Ґой — Фундація УВУ і СеньйоратТ-УСМ-у, д-р В. Лучків — УБ-Товариство і УАВетерани, М. Кормило — УНП, адв. І. Флис — УНС, В. Ганчук — УРС, ред. В. Левенець — Видавництво „Свобода", д-р О. Білик — СУК „Провидіння", д-р В. Савчак — КОУАО Ню Йорку, мґр І. Кобаса — Шкільна Рада УККА і УБ-Товариство Ню Йорк, д-р Б. Футей — Відділ УККА Клівленд, проф. І. Телюк — Б-во І УД УНА, мґр Б. Шарко — Б-во І УД УНА в Німеччині, О. Волик — КУ Б-ва І УД УНА в ЗСА, М. Заліпський — Т-во „Броди Лев", М. Ковальчин — Т-во кол. Вояків УПА. Деякі представники виголосили короткі усні привітання, а о. д-р В. Ґавліч, ЧСВВ, передав також привітання від Стемфордського Владики Йосифа Шмондюка. Американських гостей — стейтового сенатора Бенджаміна Гілдена, сенатора Едвіна Мейсона, Пітера і Лусілу Боклі (син і дочка федерального сенатора Джеймса Боклі з Ню Йорку), представив присутнім молодий адвокат Аскольд Лозинський. Згадані американські гості мали нагоду виголосити короткі привітальні промови. Пітер Боклі під загальні оплески публіки відмітив, що його батько не тільки позитивно ставиться до змагань поневолених народів, але також допомагає облегшити долю ув'язнених українських політичних і культурних діячів. Євгенія Кузьмович відчитала також писемні привіти, які були надіслані на адресу Команди Здвигу від Крайових Управ СУМ у світі і українських церковних і світських установ.

Одинокою мистецькою точкою програми був виступ хору вишкільного табору СУМА, який під диригентурою проф. Р. Левицького, виконав 5 пісень.

В повітрі знову залунали команди бунчужного і курінних, а коли оркестра почала грати маршові мелодії — розпочалась велика дефіляда організованої молоді перед головною трибуною, а тим самим і закінчення маніфестаційної частини. В часі обідової перерви була влаштована Зарядом Оселі окрема перекуска для представників установ і організацій, на якій вони мали змогу скласти свої привітання керівництву СУМА. У перекусці взяв також участь Владика Василь та інші отці.

Друга мистецька програма

О год. 7:30 вечором тієї неділі знову ж таки на головній трибуні при прекрасній, хоч дещо холоднуватій погоді, відбувся другий великий концерт, в якому взяли участь: Танцювальна група О. СУМА в Йонкерс під керівництвом В. Уздейчука; танцювальний і мандоліновий гурток з Балтимору під керівництвом О. Ласюка і Т. Кузьміва; жіночий хор „Мрія" з Пarми, Огайо, під диригентурою Є. Ясевич і акомпаньяментом Люби Дмитрик; група старших юначок О. СУМА з Ірвінґтону під кер. акторки пані Іванни Кононів з монтажем слова і пісні (при фортепіяні Т. Левицький) і вже згадуваний дует „Жайворонків" (Бриґіта Заяць і Оля Гірняк) з О. СУМА Ню Йорк.

Перед концертом відбулося формальне закриття вишкільного табору, який тривав на цій Оселі в останніх трьох тижнях перед Святом Праці. З цієї нагоди голова Головної Виховної Ради СУМА мґр Е. Гановський, о. Роман Мірчук і комендант табору К. Василик виголосили окремі звернення до курсантів, а поодинокі інструктори роздали учасникам свідоцтва з оцінками. Цього ж вечора знову відбулися дві товариські забави з участю оркестр Б. Гірняка і „Водограю".

Третій день Здвигу, який все був призначений для дозвілля, хоч і був „безпрограмний", все таки молодь і старші займались різними активностями, а зокрема керівники СУМА діяли, як і кожного року, за програмою — розвантажували табір, ділилися враженнями про ще один, може найбільш успішний Здвиг, який попри майже стандартну програму, висунув на порядок дня нові, цікаві та гідні уваги моменти, які зробили його живою і мобілізуючою імпрезою, насиченою рідним словом, піснею, музикою, танком і приязною товариською атмосферою. І все це, побіч вияву жертовности і патріотизму, має велику притягаючу силу — робить Здвиги багатолюдними, цікавими і незабутніми. В понеділок вранці, хоч світило сонце і надворі стояла чудова безхмарна погода, але обличчя молоді, зокрема юначок, були зворушені від прощання, від вражень пережитого на цій оселі в часі останніх трьох тижнів на вишкільному таборі і трьохденних зустрічей із знайомими практично із цілого терену ЗСА.

МИСТЕЦЬКІ ІМПРЕЗИ...

(Продовження зі стор 1-ої)

ли ще раз оперу „Ноктюрн" М. Лисенка, під мистецьким керівництвом А. Добрянського, Т. Гринькова і Василя Шуста.

Під час суботнішньої програми, якою проводила конферансьє Союзівки Аня Дидик, головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, в асисті головного касира мґр Уляни Дячук і головного радного д-ра Богдана Футея, та в присутності інж. Богдана Рака, головного судді тенісового турніру, інж. Романа Ракочого, ст., провідника тенісових змагань, і інж. Володимира Гнатківського, голови Карпатського Лещетарського Клюбу, вручив Ярославові Рублеві, провідникові плавацьких змагань, спеціяльну нагороду за переведення 20-их підряд крайових змагань на Союзівці.

В понеділок перед полуднем відбулися фінальні розгри у 12-ох вікових групах тенісового турніру, яким знову ж приглядалися численні глядачі, а опісля відбулася церемонія вручення нагород усім фіналістам.

Під час вечірніх забав пригравали оркестри: Союзівки із вокалістками Марусею Штинь і Орисею Штинь - Гевка; „Рушничок" з Монтреалю, і „Темпо".

Пізно по полудні в понеділок, 6-го вересня, валки автомобілів залишали Союзівку, хоча на лицях відвідувачів і гостей проявлялося неприховане бажання повернутися на цю завжди гостинну оселю УНСоюзу. В прощальних розмовах можна було почути дати 18-го і 19-го вересня — традиційний День УНСоюзу, пов'язаний із вибором „Міс Союзівки", а цього року ще й з особливою імпрезою в неділю, 19-го вересня, відкриттям пам'ятника Лесі Українки.

КҐБ ЗНУЩАЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

не дозволяють на побачення з чоловіком. Ірина Стасів Калинець відмовляється від совєтського громадянства. (Причина: немислимі побутові умови в'язнів, знущання над нею особисто та її товаришками недолі, зокрема над С. Шабатурою, І. Сеник, Н. Усоєвою та іншими, а також погрози, лицемірства місцевої адміністрації). Ірина-Стасів Калинець звернулася до ОН з проханням, щоб її ця організація взяла під свою опіку. Вона вимагає, щоб її заяви, адресовані до ОН, були вислані по призначенню. (Заяви, що їх вона передала для висилки адміністрації табору, ніколи не були переслані).

СЕНИК ІРИНА МИХАЙЛІВНА, 1925 року народження, українка. Перед арештом жила в м. Львові. Медсестра. Пише дуже добрі вірші. Заарештована 12 січня 1972 року, оскаржена за статтею „антирадянська аґітація та пропаґанда", засуджена на 6 років позбавлення волі в таборі суворого режиму і 3 роки заслання. Перебуває в Мордовському таборі ЖХ-385/3-4. 14 березня 1976 року І. Сеник, у стані гіпертонічної кризи, запроторили до карцеру (ШИЗО) за домагання видати їй передплачений для неї совєтський журнал „Иностранная литература".

УСОЄВА НАДЄЖДА МИХАЙЛІВНА, 1942 року народження. Заарештована в 1972 році, оскаржена за статтею „антирадянська аґітація та пропаґанда" на 7 років позбавлення волі і 3 роки заслання. (Оскаржена за релігійні переконання — приналежність до Істинної Християнської Церкви). До весни 1975 року перебувала в Мордовському таборі ЖХ-389/3-4; за заяву написану до вищих радянських органів переведена до спецтюрми в Білорусії. Цілий рік перебувала в незаконних умовах у тюрмі: разом з рецидивістами-кримінальниками.

З приводу дуже поганого харчування, жінки не доїдають.

Протягом цілого року не видавали мила для прання.

Закінчено залізну структуру...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

стіни. Цей поспіх є неначе подарунком долі за раніше довгі врачені, не з вини парафії та її керменичів, роки. Причинився до цього у великій мірі давно небувалий застій у будівельному ділі в цілій Америці, а зокрема в Ню Йорку й околиці. Та все ж не переборено ще всіх труднощів. Ось саме, як кладуться плити на сталеву структуру, застрайкували робітники фабрики, яка ці плити виробляє. Можливо, що це не вплине на дотеперішнє темпо будови, але все ж ледве чи не прийдеться відсунути на пізнішу осінь заплановане на 28 вересня благословлення вугольного каменя із захованими в ньому історичними матеріялами парафії св. Юра і його нової церкви.

Проте, нова церква святого Юра вже стає, чи, можна сказати, вже стала дійсністю. Вже самі її „ребра", як це свідчить світлина, дозволяють сподіватися, що вона буде відповідати потребам і аспіраціям членів найбільшої української церковної громади поза межами України. Вистане добре приглянутися світлині й порівняти в лівому її кутку фрагмент старої церкви із банею нової, щоб усвідомити собі, яка різниця між обома будівлями!

Можна сподіватися, що не менша різниця буде також щодо нутра обох церков, що нова церква не тільки зовнішною архітектурою, але й внутрішнім устаткуванням та мистецьким оформленням буде нагадувати найкращі зразки нашого стародавнього церковного мистецтва й що до її прикрашення причиняться найкращі мистці, що їх має наша громада у вільному світі, не тільки в Америці. Як бажалося б, щоб ця нова церква, яка носить горде ім'я львівського митрополичого собору, сталася бодай на час окупації собору львівського — його послідовником і носієм його традицій, зокрема щодо скарбів свого мистецтва. Бо, якщо якабудь парафія і церква у вільнім світі має змогу і обов'язок стати центральною, то це головно церква св. Юра в Ню Йорку, до якого, як колись до Риму, ведуть усі шляхи світу, зокрема шляхи української діяспори. Можна сміло твердити, що яка половина нашої іміґрації в Америці перекотилася через Ню Йорк й його українську сьому вулицю, при якій стоїть й стоятиме дальше храм св. Юра. З високої бані, яка із рогу двох вулиць майоріє над дахами східнього Ню Йорку, святий лицар Юр оборонятиме й зберігатиме не тільки велику нюйоркську парафію й громаду, але й ціле її запліччя — Американську Україну.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая 5 Відд. о год. 7:30 веч. в церковному приміщенні при 37-09 31 Авеню. Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки і взяти участь в обговоренні важних справ. — М. Хоманчук, секр.

СУБОТА, 11-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. На порядку: збирання чл. вкладок, роздача дивіденди, організаційні справи, продажа білетів на Стейтовий День УНС, який відбудеться 12 вересня в Укр. Селі в Бавнд Вруку, Н. Дж. — А. Струк, предс., П. Роїк, фін. секр., В. Бутковський, рек. секр.